

Foto: Nadine Mulderij

Deze winter ging de bok regelmatig vergezeld van een smalree

Foto: Frans van Dijk

Ondanks de kale onderbegroeiing vergt het het nodige speurwerk een bok waar te nemen

Foto: Frans van Dijk

Foto: Frans van Dijk

Het is zaak om vanaf
de opening van het
bokkenseizoen
jaarlingen
te bejagen

Op de ochtendbers

Strategieën voor het bejagen van de reebok

Vest aan, verrekijker om en hond aan de voet. De nacht kruipt langzaam weg tussen de stammen. Nog wat flarden grondnevel en een snel blauw wordende lucht. Rob Borst doet verslag van een ochtendbers.

Onder de wind lopen we het veld in. Al snel geeft de hond aan dat er grofwild op de lopers is. Verderop tussen de stammen is beweging waarneembaar. Het roodwild is nog op lavei en trekt rustig naar de daginstand. Op mijn gemak kan ik ze bekijken. De meeste heren hebben inmiddels een kaal hoofd, de afgeworpen stangen hangen alweer netjes bij die van de voorgaande jaren. Zo houd je goed in beeld hoe het mannelijke roodwild zich ontwikkelt. We laten de herten rustig hun weg vervolgen en buigen af langs een bosvak met enkele horstjes verjonging van grove dennen en veel berkenopslag.

Benuttingsgebied

Omdat er veel licht op de bodem komt, is er in dit vak een rijke ondergroei aan grassen, kruiden en boompjes, ideaal voor reeën. Hier huist een sterke bok, dominant wel te verstaan, want echt groot worden ze in dit droge deel van het leefgebied niet. Twee lichte bosvakken van ongeveer 10 hectare met veel ondergroei, aansluitend een oude wildweide en een strook heide. Dat is de kern van het benuttingsgebied van deze bok. Ik heb hem al een tijdje niet gezien maar hij is er wel: op driekwart van het pad loopt een wissel waar regelmatig zijn prenten zijn te vinden. Deze winter gaan ze vergezeld van de sporen van een smalree. Ik zag ze eerder deze winter al een aantal keer samen op de grasweide.

Hoge neus

De wind staat goed om een stukje de wissel op te gaan. Na 20 meter zijn er wat glooiingen van waar je mooi in de kern van het bosvak kunt kijken. Voor de reeën werkt het ook zo: als ze wisselen kunnen ze goed het pad bekijken. De hond geeft aan dat er zich grofwild voor ons bevindt, met een hoge neus blijft hij staan. Ik laat de hond altijd half voor lopen, ook aan de

voet. Zijn neus moet ik kunnen zien, want die alleen is al vele malen beter dan al mijn zintuigen, inclusief verrekijker. We sluipen naar de rand van een heuveltje en speuren het vak in. Als er reeën zijn, dan moet je het geluk hebben dat ze vanaf zo'n punt in het zicht zitten. Ondanks de kale onderbegroeiing vergt dat het nodige speurwerk. Geen reeën zichtbaar, maar 50 meter verderop ligt een zwarte massa onder een grove den. Zwijnen in de ketel. Het zijn er drie, genietend van de nawinterzon.

Feest

Afgelopen jaar was er hier geen zwijn of hert te bekennen. Nauwelijks voedsel en te weinig beschutting. Zelfs de reeën hielden zich slechts op in een klein hoekje van dit bosvak waar wat omgewaaide bomen liggen. Energie sparen was het motto. Dit jaar groeit het gras al sinds februari, is er geen kou geweest en het weer prachtig. Feest voor de reeën, zwijnen en herten en alles wat kruipt, loopt en vliegt. We laten de zwijnen lekker knorren en gaan voorzichtig over de wissel terug naar het pad. Via een langgerekt bosvak vervolgen we onze weg; hierachter ligt weer een meer open vak met ondergroei van boompjes, struiken en kruiden. Daar huist een tweede dominante bok. In tegenstelling tot zijn collega van zojuist, die in het bezit is van een 'standaardgewei', heeft deze bok een steil gewei met dichtbij elkaar staande stangen. Zijn daginstand is niet te betreden zonder opgemerkt te worden; hij is er al lang en breed tussenuit geslopen voordat je in de buurt bent. Alleen als hij 's ochtends zijn territorium markeert of 's avonds uittreedt, bestaat er kans hem waar te nemen.

Veegboompjes

Tussen deze twee territoria van dominante bokken ligt een deel 'niemandsland', met een aantal jonge eikenvakken en wat

open plekken met weinig begroeiing in de struiklaag. Daar huizen de jonge bokken. Welke dat zijn is altijd weer een verrassing. Vaak een jaarling, dan weer een jonge bok. Met de wind van vandaag moet ik langs de weg lopen om de hond verwaaiing te laten krijgen. Langs de eikjes lopend, gaat zijn neus omhoog. Ik breng de verrekijker naar mijn ogen, maar ondanks de kale stammetjes en geringe ondergroei krijg ik geen wild in het vizier. Even verderop loop ik het paardenpad op, zodat ik met een bocht aan de andere kant van het vak terechtkom. Er staan hier vers geveegde boompjes, waarschijnlijk van de 'steile heibok' wiens territorium grenst aan het paardenpad. Tweehonderd meter verder staat op een open plek een jaarlingbok die nog op lavei is. Hij heeft niets in de gaten en wisselt na tien minuten dieper het 'niemandsland' in, om daar ergens te gaan zitten. Of hij er op 1 mei nog is, zal de tijd uitwijzen, maar uiteindelijk duiken er altijd jongelingen in dit deel op.

Strategie

Als we bij de hei zijn aangekomen, is het tijd om tegen een boompje van de ochtendzon te genieten en eens rustig een bejagingsstrategie te overdenken. Begin mei is het zaak gelijk te beginnen met de jonge bokken in het 'niemandsland'. In de buurt van de weg snijdt het mes aan twee kanten, met een tijdige bejaging kunnen verkeersslachtoffers worden voorkomen. Het paardenpad leent zich daarbij uitstekend voor de ochtendbers. De jongelingen blijven meestal, knoppen of jonge blaadjes snoepend, nog wat rondhangen. Bersend over een gebaad pad is de kans op verstoring bovendien minimaal. De bronst leent zich goed om een van de plaatsbokken te bejagen. Het open bosvak waar 'de sterke' huist, met veel schaduw en lichtgrenzen, is ideaal voor de lokjacht met de fiep. Als we nu een takkenhoop neerleggen - hetgeen niet opvalt vanwege de bosbouwactiviteiten - vormt die straks een prima aanzitplek.

Onopgemerkt

Mocht de keuze op de 'steile heibok' vallen: die kan alleen bejaagd worden als hij uitreedt of markeert. Een aanzitplaats op de hei, tegenover zijn territorium, is eigenlijk de enige optie om onopgemerkt in zijn buurt te komen. Daar staat wat opslag van grove dennen, waarin je je schuil kunt houden. 's Ochtends wisselt het grofwild daar graag doorheen, dus dan overloop je de boel. De kans van slagen is het grootst via een tijdig aangevangen avondaanzit, bij voorkeur bij bewolkt weer zodat je geen hinder ondervindt van de laagstaande avondzon. Een volgende keer zullen we een ander deel van het leefgebied van het reewild verkennen. Doel: een zo goed mogelijk beeld verkrijgen van het bokkenbestand. Vervolgens kunnen we keuzes maken. In ieder geval is het zaak vanaf 1 mei de jaarlingen te bejagen, de zomer kan dan worden benut om een 'oogstbok' te strekken. ■

Foto: Robert-Jan Asselbergs